

**НАТУРА 2000 СТАНДАРТЕН ФОРМУЛЯР
ЗА СПЕЦИАЛНИ ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ (СЗЗ) ЗА ПРЕДЛОЖЕНИ И
ОДОБРЕНИ ЗОНИ ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОБЩНОСТТА (ЗЗО) И ЗА
СПЕЦИАЛНИ КОНСЕРВАЦИОННИ ЗОНИ (СКЗ)**

1. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

1.1. Тип

А

1.2. Код на зоната

BG0002129

1.3. Име на защитената зона

Рила буфер

1.4. Дата на попълване 20.03.2015 г.

1.5. Актуализация

1.6. Респонденти

Име/Организация:	Българско дружество за защита на птиците
Адрес:	ЖК Яворов, бл.71, вх. 4, ет.1, ап.1, 1111
Електонна поща:	irina.kostadinova@bspb.org
Пощенски код:	София

1.7. Дати на предлагане и обявяване/класифициране на зоната

Дата на класифициране като СЗЗ:	
Национална правна препратка за обозначаването за СЗЗ:	
Дата на предлагане на зоната за ЗЗО: 8.12.2014 (дата на първо предложение 7.2006)	
Дата на одобряване на зоната като ЗЗО (*):	
Дата на обявяване като СКЗ:	
Национална правна препратка за обявяването като СКЗ:	
Забележка(и) (**):	

(*) Незадължително поле, датата на потвърждаване за ЗЗО (датата на приемане на съответния списък на съюза) е документирана от ГД „Околна среда“.

(**) Незадължително поле, забележките могат да се отнасят напр. до класификацията или датите на определяне на зони, съставени от първоначално отделни СЗЗ и/или ЗЗО.

Пр: За типове местообитания, които могат да имат както приоритетна, така и неприоритетна форма (6210, 7130, 9430) нанесете „х“ в тази колона, за да укажете приоритетната форма.

НП: ако дадено местообитание вече не присъства в зоната, нанесете: х (незадължително).

Покритие: могат да се нанасят десетични стойности.

Пещери: За типове местообитания 8310, 8330 (пещери) нанесете броя на пещерите, ако няма приблизителна оценка на площта.

Качество на данните: G = добро (напр. основани на изследвания) M = средно (напр. основани на частични данни с някои екстраполации) P = лошо (напр. груба оценка)

3.2. ВИДОВЕ, включени в член 4 от Директива 2009/147/ЕО и видове, изброени в приложение II към Директива 92/43/ЕИО и оценка на зоната за тях

Група	Код	Име	S	НП	Тип	Мин.	Макс	Единица	Категория	Кач. на данните	Попул.	Опазв.	Изол.	Цяло ц.
B	A072	<i>Pernis apivorus</i>	не		г	2	2	р	C	G	C	B	C	C
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	не		г	3	3	р	C	G	C	B	C	C
B	A091	<i>Aquila chrysaetos</i>	не		р	1	1	р	C	G	C	B	C	B
B	A103	<i>Falco peregrinus</i>	не		р	3	3	р	C	G	C	B	C	B
B	A104	<i>Bonasa bonasia</i>	не		р	125	125	р	C	G	B	B	C	B
B	A108	<i>Tetrao urogallus</i>	не		р	20	20	m	C	G	C	B	A	A
B	A122	<i>Crex crex</i>	не		г	41	41	m	C	G	C	B	C	B
B	A215	<i>Bubo bubo</i>	не		р	1	1	р	C	G	C	B	C	C
B	A217	<i>Glaucidium passerinum</i>	не		р	9	9	р	C	G	B	B	A	A
B	A223	<i>Aegolius funereus</i>	не		р	55	55	р	C	G	B	B	A	A
B	A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>	не		г	83	83	р	C	M	C	B	C	C
B	A236	<i>Dryocopus martius</i>	не		р	10	10	р	C	G	C	B	C	C
B	A238	<i>Dendrocopos medius</i>	не		р	50	50	р	C	G	C	B	C	B
B	A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>	не		р	16	16	р	C	G	C	B	A	A
B	A241	<i>Picoides tridactylus</i>	не		р	6	6	р	R	G	B	B	A	A
B	A246	<i>Lullula arborea</i>	не		г	128	128	р	C	M	C	B	C	C
B	A338	<i>Lanius collurio</i>	не		г	1037	1037	р	C	M	C	B	C	C

Група: A = земноводни, B = птици, F = риби, I = безгръбначни, M = бозайници, P = растения, R = влечуги.

S: в случай, че данните за вида са чувствителни и следователно трябва да бъдат блокирани за публичен достъп, нанесете: да.

НП: ако даден вид вече не присъства в зоната, нанесете: х (незадължително).

Тип: местна популация, г = размножаващи се, с = концентрация, w = зимуващи (за растения и немигриращи видове използвайте местна популация).

Единици: i = индивиди, р = двойки или други единици съгласно стандартизирания списък на популационните единици и кодове за докладване съгласно член 12 и 17 (вж. справочния портал).

Категории на плътност: C = типичен, R = рядък, V = много рядък, P = наличен — попълва се при недостатъчни данни (DD) или в допълнение към информацията за числеността на популацията.

Качество на данните: G = добро (напр. основани на изследвания) M = средно (напр. основани на

частични данни с някои екстраполации) P = лошо (напр. груба оценка); DD = недостатъчни данни (използвайте тази категория само ако е невъзможно да се направи дори груба оценка на размера на популацията, в този случай полетата за размер могат да се оставят празни, но полето „Категории на плътност“ трябва да се попълни).

3.3 Други значими растителни и животински видове

Група	Код	Име	S	НП	Мин.	Макс	Единица	Категория	Мотивация

Група: А = земноводни, В = птици, F = риби, Fu = плесени, I = безгръбначни, L = лишеи, М = бозайници, Р = растения, R = влечуги.

КОД: за птици и видове по приложения IV и V следва в допълнение към научното наименование да се използва кодът, посочен на справочния портал.

S: в случай, че данните за вида са чувствителни и следователно трябва да бъдат блокирани за публичен достъп, нанесете: да.

НП: ако даден вид вече не присъства в зоната, нанесете: x (незадължително). Единица: i = индивиди, r = двойки или други единици съгласно стандартизирания списък на популационните единици и кодове за докладване съгласно член 12 и 17 (вж. справочния портал).

Категория: Категории на плътност: С = типичен, R = рядък, V = много рядък, P = наличен.

Категории на обосновка: IV, V: видове по приложения (Директива за местообитанията), А: данни от националната Червена книга, В: ендемити, С: международни конвенции D: други основания.

4. ОПИСАНИЕ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

4.1. Обща характеристика на защитената зона		
Код	Класове Земно покритие	% Покритие
1.1.2.	Населени места със свободно застрояване	
1.3.1	Кариери и открити рудници	
1.4.2.	Места за спорт и отдих	
2.1.1.	Ненаполявана обработваема земя	
2.3.1.	Пасища	
2.4.3.	Земеделски земи със значителни участъци естествена растителност	
3.1.1.	Широколистни гори	
3.1.2.	Иглолистни гори	
3.1.3.	Смесени гори	
3.2.1.	Естествени ливади	
3.2.2.	Растителни съобщества на храсти и треви	

3.2.4.	Преходна дървесно-храстова растителност	
3.3.2.	Голи скали	
3.3.3.	Площи с рядка растителност	
3.3.4.	Опожарени площи	
5.1.2.	Водни площи	

Други Характеристики на защитената зона

Предложената защитена зона „Рила-буфер“ обхваща по-ниските части на Рила планина, по границата с национален парк „Рила“ и природен парк „Рилски манастир“ (съвпадащи с едноименните защитени зони от Натура 200) и почти изцяло попада в ОВМ „Рила“. Обхваща основно стари иглолистни, смесени и широколистни гори, които заемат около 76% от територията ѝ. Иглолистните гори са представени от формации на бялата мура */Pinus peuce/*, смърча */Picea abies/*, белия бор */Pinus sylvestris/* и елата */Abies alba/*. В широколистните гори преобладава букът */Fagus sylvatica/*. Срещат се и смесени буково-иглолистни гори. Откритите местообитания, включващи естествени ливади, пасища с хресталаци, преходни местообитания и земеделски територии заемат останалата част от територията на защитената зона. Скалните комплекси и водните площи са слабо представени, като заемат по-малко от 2% от територията ѝ. Около 90% от представените екосистеми са с естествен произход.

4.2. Качество и значимост

Защитена зона „Рила-буфер“ е функционално неделима част от орнитологично важно място „Рила“ и осигурява подходящи местообитания за 17 застрашени вида птици, характерни за старите гори и открити пространства, които са типични и представителни за Рила планина (таблица 1). Защитената зона се явява едно от най-важните места на национално ниво за типично горски видове с ограничено разпространение в страната – пернатоногата кукумявка (8,1% от националната популация), врабчовата кукумявка (5,1%), трипръстия кълвач (2,1%), и лещарката (3,7%). С обявяването на защитената зона се подобрява степента на обхващане на националните популации на видове, чието национално покритие в мрежата Натура 2000 като цяло е около или под средното: ливаден дърдавец (от 29% в мрежата Натура 2000 сега – на 30% при обявяване на новата защитена зона), орел змияр (от 54% в мрежата Натура 2000 сега – на 57%), скален орел (от 56% в мрежата Натура 2000 сега – на 57%), сокол скитник (от 62% в мрежата Натура 2000 сега – на 64%), белогърб кълвач (от 54% в мрежата Натура 2000 сега – на 55%). Значително подобрение на националното покритие, което променя степента на покритие от средна към добра, се отчита за пернатоногата кукумявка (от 68% в мрежата Натура 2000 сега – на 76%) и трипръстия кълвач (от 69% в мрежата Натура 2000 сега – на 71%). С обявяване на новата защитена зона „Рила-буфер“ ще бъдат подходящо защитени основните местообитания на лещарката, черния кълвач, белогърбият кълвач и орела змияр в ОВМ „Рила“, както и значителна част от местообитанията на трипръстия кълвач и ливадния дърдавец.

Във функционално отношение скалният орел обитава цялата територия на ОВМ Рила и територията на новата предложена зона „Рила –буфер“ е важна част от местообитанията му. В нея попадат част от ловните територии на гнездящите в 33 „Рила“ скални орли, както и

гнездото на една двойка от този вид. В защитена зона „Рила –буфер” попадат най-големите по площ компактни местообитания на врабчовата кукумявка в ОВМ „Рила” (в Мальовишкия дял на Рила, в Югоизточна и Югозападна Рила) и на пернатоногата кукумявка в ОВМ „Рила” (в Мальовишкия дял на Рила, в Белмекенския дял (Североизточна Рила) и Югозападна Рила. В Мальовишкия дял на ОВМ Рила, който е част от предложената защитена зона „Рила-буфер”, са установени трите двойки трипръст кълвач, които не се обхващат с обявяването на природния и националния парк за защитени зони.

4.3. Заплахи, натиск върху околната среда и дейности, които влияят на зоната Положителни въздействия

Местообитанията в предложената защитена зона „Рила-буфер” се влияят основно от човешките дейности, свързани с горското стопанство, развитието на туризма и ползването на водите. Горските местообитания са силно повлияни от интензивните горско-стопански мероприятия, както и от умишлени опожарявания на горите. Прокарването на нови горски пътища фрагментира местообитанията на белогърбия и трипръстия кълвач, които се нуждаят от големи по площ нефрагментирани гори. В планината е построена система от тунели за прехвърляне на води от един водосборен басейн към друг. Водите под 2000 m надм. в. са до голяма степен уловени в тази система, което влияе неблагоприятно върху горските екосистеми. Големи инвестиционни проекти за изграждане на ски курорти и поддържащите ги съоръжения поставят под заплаха от пълно унищожаване качествените горски местообитания на високопланински ливади и пасища. Преки заплахи за птиците са браконьерството (отнемането на малки и на яйца от гнездата на грабливите птици, отстрел на дневни и нощни грабливи птици, лещарка и глухар); компроментиране на гнезденето поради обезпокояване на птиците от движение с моторни превозни средства (включително т.нар. “off road”) и други.

Позиция	Код	Име	Замърсяване (*)	Вътр./Външни

Позиция: Н = висока, М = средна, L = ниска

Замърсяване: N = изпускане на азот, P = изпускане на фосфор/фосфати, A = изпускане на киселини/повишаване на киселинността, T = токсични неорганични химикали, O = токсични органични химикали, X = смесени замърсявания

i = вътрешни, o = външни, b = и двете

Отрицателни въздействия

Позиция	Код	Име	Замърсяване (*)	Вътр./Външни
Н	B02.04	Removal of dead and dying trees		I

H	E	Urbanisation, residential and commercial development		I
H	F03	Hunting		I
H	G02	Sport and leisure structures		I
H	J02.05.05	Small hydropower projects, weirs		I

Позиция: H = висока, M = средна, L = ниска

Замърсяване: N = изпускане на азот, P = изпускане на фосфор/фосфати, A = изпускане на киселини/повишаване на киселинността, T = токсични неорганични химикали, O = токсични органични химикали, X = смесени замърсявания

i = вътрешни, o = външни, b = и двете

4.4 Собственост (незадължително)

Тип на собствеността	% Покритие

4.5. Документация (незадължително)

За определяне на орнитологичното значение на територията „Рила-буфер“ са ползвани орнитологичните данни, на базата на които е определено ОВМ „Рила“ в периода до 2005 г., както и нови данни, обобщени в анализа, предоставен от МОСВ през 2010 г., както следва: БДЗП. 2010. Информация за териториите на 6 орнитологично важни места останали извън мрежата от защитени зони за птиците във връзка с процедура по нарушение №2007/4850 по описа на Европейската комисия. Част I: ОВМ Рила (IBA BG055) - оценка спрямо ЗЗ „Рила“ BG0000495 на новопредложените територии за включване в Натура 2000 и оставащите необявени части на ОВМ - доклад предоставен на МОСВ

Костадинова, И., М. Граматиков (отг. ред.). 2007. Орнитологично важни места в България и Натура 2000. БДЗП, 11, София, 639 с. (на бълг. и англ. език).

Мичев, Т., Ц. Петров, Л. Профиров, П. Янков, С. Гавраилов. 1989. Разпространение и природозащитен статус на скалния орел *Aquila chrysaetos chrysaetos* (L.), 1758 в България. – Изв. муз. Ю. България, 15, 79-87.;

Николов, Б., И. Христов, П. Шурулинков, И. Николов, А. Рогов, А. Дуцов, Р. Станчев. 2001. Нови данни за някои слабо изучени видове горски сови (*Strix uralensis*, *Glaucidium passerinum*, *Aegolius funereus*) в България. - Наука за гората, Кн. 1/2, 75-86.;

Петров, Ц., П.Янков, Т. Мичев, Б. Милчев, Л. Профиров. 1991. Разпространение, численост и мерки за опазване на черния щъркел, *Ciconia nigra* (L.) в България. – Изв. муз. Ю. България, Т. 17, 25-32.;

Симеонов, С., Т. Мичев. 1985. Съвременно разпространение и численост на бухала (*Bubo bubo*(L.) в България. – Екология, 15, 60-65.;

МОЕВ. 1998. CORINE Biotopes Database of the sites of European Importance for the biodiversity. Bulgaria, MOSV (nepubl.);

Nankinov, D. 1997b. Status of Tengmalms Owl, *Aegolius funereus*, in Bulgaria. – Riv. ital. Orn., Milano, 66, 2, 127-136;

Shurulinkov, P. S., B. P. Nikolov, G. P. Stoyanov, I. P. Nikolov. 2003. Erstes sicheres Brüten des Karmingimpels in Bulgarien – Orn. Mitt., 55, 4: 122-127.;

В допълнение са ползвани нови данни за белогърбия и трипръстия кълвач, събрани в периода 2013 – 2014 г. по проект „Планове за действие за глухар, трипръст и белогръб кълвачи” по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013”.

Връзки към документи

5. ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУТ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА (НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНО)

5.1. Категории защитени територии на национално и регионално ниво

Код	Категория	% Покритие

- Код - код на категорията защитена територия;
- Категория - категория на защитената територия, съгласно ЗЗТ;
- % Покритие - процентно покритие спрямо общата площ на Натура 2000 зоната.

Територията на предложената защитена зона „Рила – буфер” не е поставена под защита на национално ниво. Тя е част от ОВМ „Рила” BG055, обявено от Бърд Лайф Интернешънъл през 2005 г. и е част от КОРИНЕ място, определено през 1998 г. поради европейското и значение за опазването на редки и застрашени местообитания, растения и животни, включително птици.

Новопредложената защитена зона граничи със защитени зони „Рила” BG0000495 и „Рилски манастир” BG0000496.

5.2. Връзка на зоната с територии с друг природозащитен статут

Обявени на национално или регионално ниво

Код	Име	Категория	Т	%
BG0000495	Рила	Защитена зона	/	
BG0000496	Рилски манастир	Защитена зона	/	

Обявени на международно ниво				
Код	Име	Категория	Т	%
BG055	Рила	Орнитологично важно място	-	100

- Код - код на категорията на защитената територия;
- Име - име на защитената територия;
- Категория - категория на защитената територия, съгласно ЗЗТ;
- Т (тип на припокриване):
  - = пълно припокриване;
  - + съдържа се изцяло в Натура 2000 зоната;
  - - съдържа изцяло Натура 2000 зоната;
  - *двете места частично се припокриват;
  - / граничещи места;
- % - процентно покритие спрямо общата площ на Натура2000 зоната.

5.3. Обявяване на зоната

6. УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

6.1. Ведомства, отговарящи за управлението на защитената зона:

Организация	Адрес	Ел. поща

6.2. Планове за управление на защитената зона:

няма

Име

7. КАРТА

Идентификация по INSPIRE:	
Картата е представена в електронен формат като PDF (незадължително):	
Препратка към оригиналната карта	

